



АГУУЛГА

2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	2
2.1. Төслийн нэр	2
2.2. Төслийн зорилго:	2
2.3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	2
2.4. Төслийн байршил	3
2.5. Төслийн хүчин чадал	3
2.6. Түүхий эд, бүтээгдэхүүн	4
2.7. Технологийн процесс, тоног төхөөрөмж	4
2.8. Бэлэн бүтээгдэхүүн	6
2.9. Үйлдвэрийн усан хангамж	6
2.10. Уурхайн цахилгаан хангамж	6
2.11. Завсрын бүтээгдэхүүн, Хог хаягдлын тооцоо	6
2.12. Хатуу хог хаягдал	6
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ, ҮНЭЛГЭЭ	7
4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	10
5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	16
6. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	17
7. ЗУРГАА. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
8. ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	19
9. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ	19

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн байршил	3
Зураг 2. Тоосго таслагч	5
Зураг 3. Тоосго шатаах зуух	5
Зураг 4. Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсний сүлжээний зураг	7
Зураг 5. Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлын хэв шинж	8
Зураг 6. Ухаш олборлолтоос үүсэх PM10 тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м ³	9
Зураг 7. Ил уурхайгаас овоогоос үүсэх TSP тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м ³	9
Зураг 8. Ухаш олборлолтоос үүсэх PM10 тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м ³	9

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн ерөнхий мэдээлэл	2
Хүснэгт 2. Төслийн талбайн газарзүйн солбилцол	3



1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн нэр

“Цагаан Хөшөөн Адаг” тоосгоны шаврын ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл

1.2. Төслийн зорилго:

“Нэтэнт” ХХК нь ард иргэдийн ашиглаж байсан ордыг гүйцээн ашиглаж, нөхөн сэргээлтийг хийх, ажлын байрыг бий болгох, орон нутагт татвар төлөх, ашиг олох

1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

Увс аймгийн Давст сум болон Тариалан сумын нутаг дахь “Цагаан хөшөөний адаг” нэртэй тоосгоны шаврын ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах, тоосго үйлдвэрлэх төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн ажлыг “Нэтэн” ХХК-ийн хүсэлтийн дагуу гэрээ байгуулан хийж гүйцэтгэв.

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн ерөнхий мэдээлэл

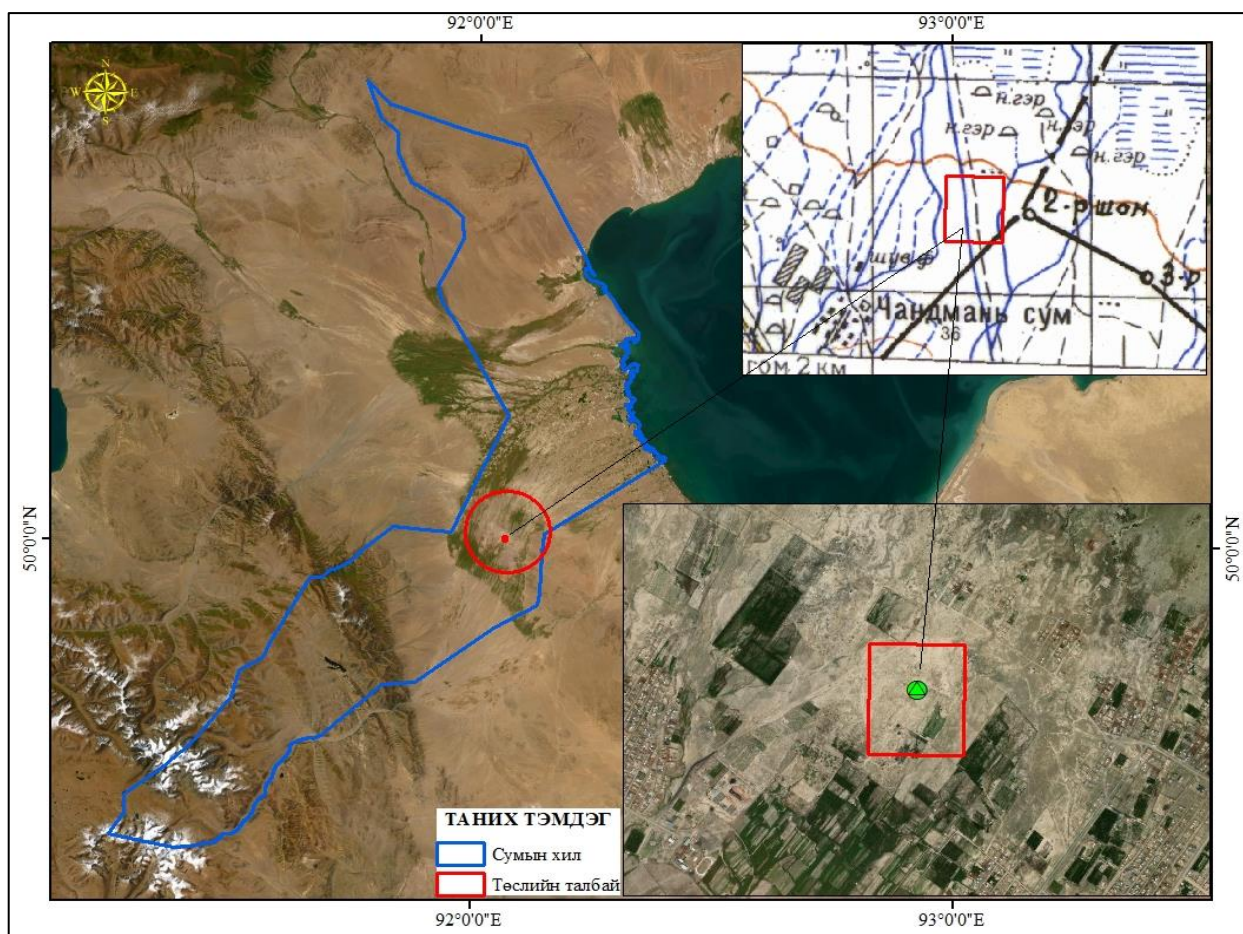
ТӨСЛИЙН НЭР	“Цагаан Хөшөөн Адаг” нэртэй шаврын орд ашиглах, тоосго үйлдвэрлэх төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгч	“НЭТЭНТ” ХХК
Ашигт малтмалын ашиглалтын дугаар	MV-015576
Газар ашиглах зориулалт	Шаврын ордыг ашиглах зорилгоор газар эзэмшиж байна.
Ашиглах талбай:	32 га газар
Төслийн байршил:	Улаангом сумаас хойд зүгт 4 км зайд
Регистрийн дугаар	4001621
Компанийн гэрчилгээний Дугаар	1511002011
Төлөх татвар, хураамж	Нийт улс ба орон нутгийн төсөвт оруулах хувь нэмэр 185 498 000
Ажлын байрны тоо	Нийт 36 хүн
<u>Уурхайн одоогийн байдал</u>	“Цагаан хөшөөний адаг” ордын нөөцийг тогтоосон бөгөөд тусгай зөвшөөрлийн талбайд 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний байдлаар бодитой (В) зэргээр 242.0 мян.м ³ үлдэгдэл нөөцтэй байна.
<u>Хүчин чадал</u>	Төслийн үйл ажиллагаа нь жилд 4.0 сая ширхэг тоосго үйлдвэрлэх буюу 14 мян.м ³ шавар олборлох хүчин чадалтай.
Регистрийн дугаар	4001621
Утас	99097107, 99452398

1.4. Төслийн байршил

“Нэтэнт” ХХК Увс аймгийн Давст, Тариат сумын “Цагаан хөшөөний адаг” нэртэй шаврын орд MV-015576 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбай нь 32 га талбайг хамран оршино. Засаг захиргааны хуваариар Увс аймгийн Давст, Тариалан суманд орших ба Улаангом сумаас хойд зүгт Бор толгойн 2 багт 4 км зайд оршино.

Хүснэгт 2. Төслийн талбайн газарзүйн солбилцол

№	Өргөрөг	Уртраг
1	92°03'59.17 ^{II}	50°00'31.81 ^{II}
2	92°03'33.17 ^{II}	50°00'31.81 ^{II}
3	92°03'33.17 ^{II}	50°00'51.82 ^{II}
4	92°03'59.17 ^{II}	50°00'51.82 ^{II}



Зураг 1. Төслийн байршил

1.5. Төслийн хүчин чадал

“Цагаан хөшөөн адаг” ордын нөөц нь бодит В-зэргийн нийт нөөц 242 мян.м3 үйлдвэрлэлийн магадласан В нөөцөд шилжүүлэн тооцсоноор үйлдвэрлэлийн нийт 107 мян.м3 тоосгоны шавар олборлохоор байна. Үйлдвэрийн энэхүү нөөцийг олборлохын тулд 6 мян.м3 хөрс хуулалт хийхээр ТЭЗҮ-д тооцжээ. Жилд 4 сая ширхэг тоосго үйлдвэрлэх буюу 14 мян.м3 тоосгоны шавар олборлох хүчин чадлаар нийт үйлдвэрлэлийн нөөцийг бүрэн ашиглахад 8 жил шаардагдахаар байна.

1.6. Түүхий эд, бүтээгдэхүүн

Ордын түүхий эд (шавар), болон бүтээгдэхүүнд (шавар) хайгуул болон ашиглалтын үед холбогдох шинжилгээнүүдийг Геологийн төв лаборатори, БАК-ын лаборатори, МУИС-ын цацрагийн лабораториудад хийлгэсэн. Мөн жил бүр Увс аймгийн газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын барилгын материалын сорилт шинжилгээний итгэмжлэгдсэн лабораторид тоосгоны физик механикийн шинжилгээг хийлгэж ирсэн байна. Олборлосон шаврыг, шигшиж бутлан, зуурч хэвлэж, түүхий тоосгыг бааюунд шатаан жилд 4.02 сая ширхэг MNS-2513-99-ын шаардлагыг хангасан тоосго үйлдвэрлэнэ.

1.7. Технологийн процесс, тоног төхөөрөмж

Тоосго үйлдвэрлэх шавар нь хүлээн авах бункерт орон, туузан дамжлагаар анхны бутлагчаар дамжин, том хэмхдэсийг ялгах торон эргэлтэт шигшүүрээр шигшигдэж нэмэгдэл хольцын хамт (нүүрс, ус) холигч болон шахагч (пресс), хэрчигч дамжлагуудаар дамжин түүхий тоосго болон гарна. Тоосго нь 60мм*120мм*240мм хэмжээтэйгээр хэрчигдэн хүлээн авах дамжлагаар дамжин тэдгээрийг жижиг оврын тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэн хатаах талбайд хүргэнэ. Хатаах талбайд түүхий тоосгыг хураан байрлуулж, хур тунадас, салхины нөлөөллөөс хамгаалах арга хэмжээ авч 2-3 хоногийн хугацаанд хатаасны дараа шатаах баюуд оруулан эцсийн бүтээгдэхүүн болгоно. Тоосгоны үйлдвэрлэлийн, тоосго үйлдвэрлэх үндсэн дамжлагын дэс дарааллыг дараах схемээр үзүүлэв.



Зураг 2. Тоосго үйлдвэрлэх ерөнхий дамжлага

Шавар боловсруулалт

1. Шигшүүр: Шигших дамжлага нь технологийн эхний дамжлага бөгөөд шигших үүрэг бүхий 2 янзын нүхтэй торыг хуйлж хийсэн шигшүүр байна.
2. Бутлуур: Шигшүүрээс гарсан шаврыг бутлах энгийн бутлагч байна. Хоорондын зай 2см.
3. Тээрэм: Бутлуураас гарч ирэх шаврыг жигд нунтаглах буюу шаврыг зуурмагт бэлтгэх 0,5см-ын зайтай нунтаглах төхөөрөмж байна.
4. Зуурагч: 2 эгнээ сэнсэн хэлбэртэй зуурагч нь шавар ба нүүрсийг жигд хольж зуурах ажиллагааг хийнэ.

Тоосго хэвлэх

1. Хэвлэх пресс: Бэлэн болсон зуурмагыг вакум аргаар агааргүй орчинд хүчтэй даралтаар шахаж гаргах төхөөрөмж юм.
2. Хэрчигч: Хэвлэх прессээр шахагдан гарч ирсэн шаврыг тоосго хэлбэрт оруулан зүсэх зориулалт бүхий төхөөрөмж.



Зураг 2. Тоосго таслагч

Тоосго хатаах

1. Технологийн хэвлэх дамжлагаар бэлэн гарч ирсэн тоосгыг ул модонд өрж хатаах талбайд зөөвөрлөж хүргэнэ.
2. Тоосгыг цаг агаарын байдлаас шалтгаалж 10-14 хоногийн хугацаанд хатаана.

Тоосго шатаах

Хатаасан тоосгыг шатаах зууханд өрж шатаана. Шатаах зуух нь амтай нэг талаараа явдаг дугуй зуух. Хатсан улаан тоосгоо зуухандаа өрнө. Бүрэн өрсний дараа хатаалт, хөргөлт,



Зураг 3. Тоосго шатаах зуух



шатаалт гэсэн 3 өөр галаа оруулна. Галлаж эхэлсэний дараа шатааж дууссан тоосгоо гаргаад өрж явуулна

1.8. Бэлэн бүтээгдэхүүн

1000 ширхэг тоосго үйлдвэрлэхэд нормоор 0.5 тн үнс, тоосго шатаахад 0.2 тн нүүрс тус тус орно. Эндээс нэг жилд шаардагдах үнс, нүүрсний хэмжээ, гарах зардлыг тооцож хүснэгт IV.1-д үзүүллээ.

Хүснэгт 3. Тоосгонд орох нэмэлт орц

Үзүүлэлт	1000 ширхэг тоосго үйлдвэрлэх норм	
	0.5 тн, үнс	0.2 тн, нүүрс
Жилийн хэрэглээ, тн	20000	800
Худалдаж авах зардал,төг	13,940.0	32,800.0

Тоосгоны зуурмаг зуурах усны хэрэглээ 1000 ширхэг тоосго үйлдвэрлэхэд 125л ус хэрэглэгдэх нормыг үндэслэж жил бүр зарцуулах усны хэмжээг тодорхойлсон болно.

1.9. Үйлдвэрийн усан хангамж

Унд ахуйн хэрэглээний ус болон ногоон байгууламж, үйлдвэрийн технологийн усанд 261.6м³/хон ус зарцуулагдахаар байна. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь өөрийн эзэмшлийн 4.2 л/с ундаргатай гүний худгаас хангана. Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулсан. Төслийн жилийн усны хэрэглээг 2015 онд БОНХАЖ-ын сайдын А/301 тоот тушаалаар батлагдсан нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны нормын дагуу тооцоолов.

Унд ахуйд 36 хүн х 50л= 1.8м³/хон (239.4м³/жил)

Технологийн усны хэрэглээнд 40000ш х 0.8 м³/хон= 240.6 м³/хон (32000м³/жил)

Ногоон байгууламж услах усны хэмжээ нормын 13-р хавсралтын дагуу дараах байдлаар тооцоолов. Үүнд: 43000 м² * 4л= 17.2 м³/хон.(422м³/жил) Зам талбайн тоосжилт дараахад 10000 м² *2л = 2м³/хон (160м³/жил). Нийт 261.6 м³/хон (32812м³/жил) ус шаардагдана. Төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардагдах 261.6 м³/хон усны хэрэгцээг 4.2 л/с (363 м³/хон) ундаргатай худгаас хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй байна.

1.10. Уурхайн цахилгаан хангамж

Тоосгоны үйлдвэрийн талбайд байрлах 10 кВт-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамаас буулгасан 10/0.4 кВ-ын трансформатораас хүчдэл авдаг тул эрчим хүчний хангамжийн асуудал бүрэн шийдэгдсэн.

1.11. Завсрын бүтээгдэхүүн, Хог хаягдлын тооцоо

Хог хаягдал Төсөл хэрэгжүүлэгч нь ахуйн гаралтай хог хаягдлыг “Тохжилт үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ –тай байгуулсан “Хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэх гэрээ” байгуулан зайлуулж байна.

1.12. Хатуу хог хаягдал

Тухайн төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх хатуу хог хаягдлыг **үйлдвэрлэлийн хог хаягдал ба энгийн ахуйн хог хаягдал** гэж 2 хувааж үзэж болно.

Үйлдвэрийн хог хаягдал–“Нэтэн” ХХК-ий шавар олборлон тоосго үйлдвэрлэх үйл явцад үйлдвэрлэлийн завсрын бүтээгдэхүүн гарахгүй. Гэвч түүхий тоосгыг шатаахаас өмнө технологийн болон байгалийн нөхцөлд хатаах явцад тоосго хагарч эвдрэн хаягдал гарах явдал байна. Үүнийг цуглуулан эргээд шаварт хольж түүхий эд болгон ашигладаг. Ийм тохиолдолд хог хаягдал гэж үзэхгүй. Мөн бааюунд түүхий тоосгыг шатааж гаргах болон хураах, тээвэрлэх явцад бэлэн болсон тоосго хагарах, хэмжээ алдагдах байдал ажиглагдаж болно. Үүнийг орон нутагт хямд үнээр борлуулах юм байна. Харин бүр жижиг хэлтэрхийнүүдийг тусгай талбайд цуглуулан сумын нэгдсэн хогийн цэгт зайлуулна. Үүний хэмжээ нийт бүтээгдэхүүний 0.01 хувийг эзлэхээр байна.

Энгийн хог хаягдал – Энгийн хог хаягдлын дийлэнх хувийг ахуйн хог хаягдал бүрдүүлнэ. Ажилчдын өдөр тутмын хэрэглээнээс гарах ахуйн гаралтай хог хаягдлууд болох хоол хүнсний үлдэгдэл, материалын сав баглаа боодол цаас, шил, сав, хэмхэрхий эд хогшил, пластмасс, төмөр, шил, яс, мод зэрэг хог хаягдлууд орно.

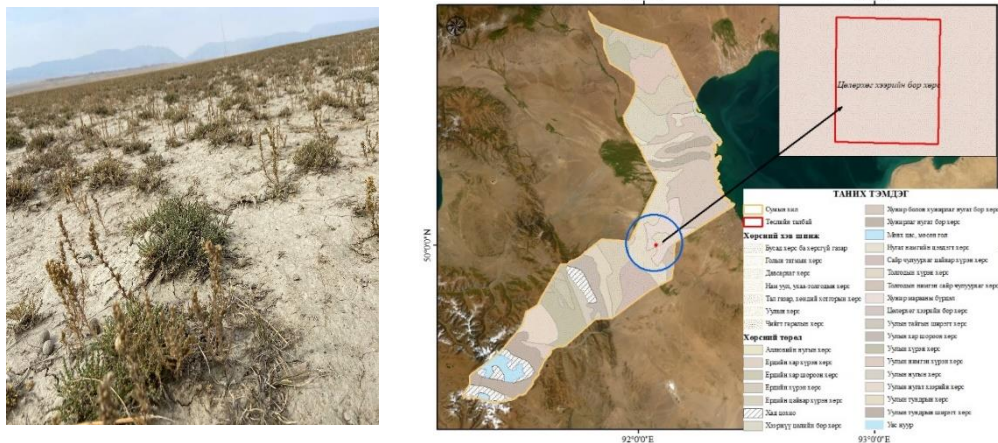
2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ, ҮНЭЛГЭЭ

Уурхайн олборлолтонд тодорхой хэмжээгээр өртөх 8.1 га, шимт хөрсний овоолго 0.1 га, зам 1.1 га үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанаас хамааран онцгой болон бага зэргийн эвдрэлд өртөнө. Эдгээр эвдрэлд орох талбайн үржил шимт хөрсийг тусгайлан 0.2 м хүртэлх зузаантайгаар хуулж шимт хөрсний түр овоолгод хадгалахаар тооцсон.

Төслөөс газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл:

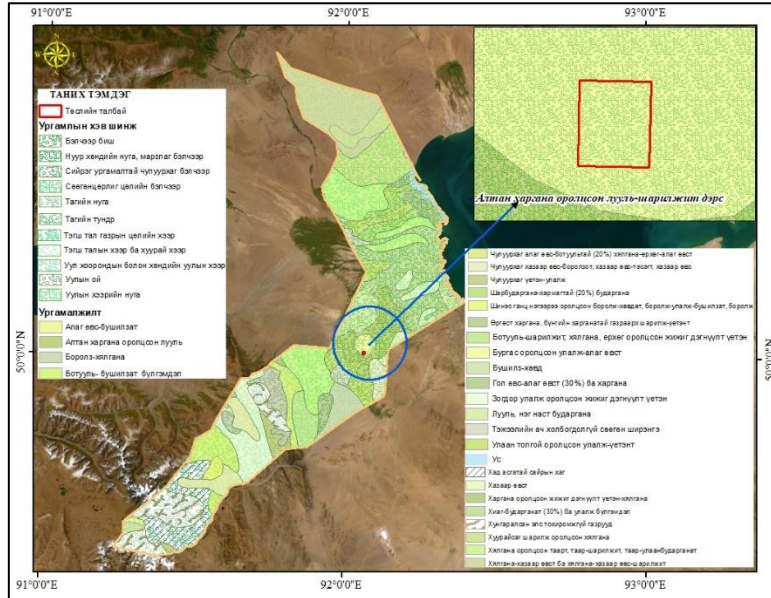
- Ил уурхай, овоолго, зам болон бусад байгууламжуудаар газрын гадаргын хэлбэр дүрс нэмж өөрчлөгдөх
- Ил уурхайн ухаашаас газрын хэвлийг эвдэх
- Газрын хэвлийд үүсэх хоосон орон зай нь мал амьтанд аюултай байдал үүсэх
- Ил уурхай, тоосгоны үйлдвэрийн хэсэг, уурхайн тосгоны объектууд, бусад агуулах, зэрэгт өртөх эдэлбэр газар ашиглалтаас хасагдах зэрэг сөрөг нөлөөтэй.

Төслийн талбай нь хөрс газарзүйн мужлалаар Алтайн умардын өндрийн бүсшилийн 55-р тойрогт багтана. Хөрсний шинжилгээний үр дүнгээр сул шүлтлэг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялзмагийн агууламжаар дунд зэрэг, бага зэргийн давсжилттай, хөрсний шим тэжээлийн бодис болох хөдөлгөөн фосфор болон калийн хангамжаар дундаас доош үзүүлэлттэй байна.



Зураг 4. Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсний сүлжээний зураг

Төслийн талбай нь ургамал газарзүйн мужлалаар олон нуурын цөлөрхөг хээрийн бүсэд хамаарах бөгөөд ургамлын хэв шинжээрээ цөлөрхөг хээрийн ургамал зонхилно. Судалгаа хийхэд тус талбайн ургамлан нөмрөгийн бүрхэвч Улалж хиаг дэрст, дэрс хиагт бүлгэмдэлт бэлчээр талбайн зүүн хэсэгт нилээд чийглэг газраар нугын мараалаг хужирлаг карбонатлаг хөрстэй газраар тохиолдоно. Улалж хиаг дэрст бэлчээр бэлчээрийн ангилалаар сайн чанарын бэлчээрт хамрагддаг. Энэ бэлчээр нь бүх төрлийн малд тохирно.



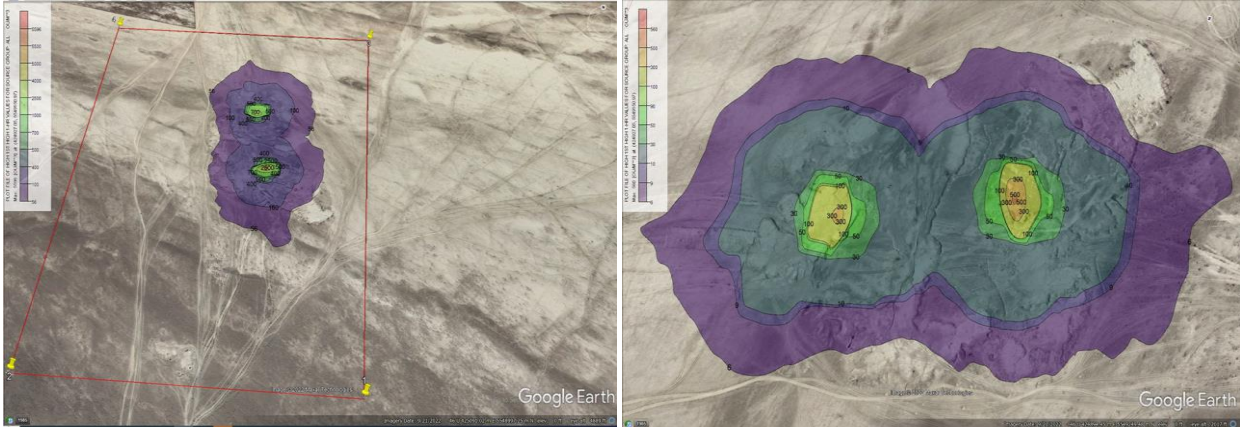
Зураг 5. Төсөл хэрэгжих талбайн ургамлын хэв шинж

Төслийн нийт үйл ажиллагаанаас Байгаль Орчин, Ногоон Хөгжлийн сайдын 2014 оны 4 сарын 10-ны А-117-р тушаалаар “Байгаль орчны стратегийн болон хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлал”-ыг баталсан. Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээг тогтоох, түүний тооцооллыг хийх аргачлалыг тус аргачлалын 3-р хэсэгт заасны дагуу нөлөөлөл буурах функц ашиглан нөлөөллийн эрчим, орон зай, цаг хугацааны тархалтыг давхцуулан зураглахад төсөл хэрэгжих талбайгаас 300м радиуст нөлөөллийн эрчим 284 га хүчтэй, 500м радиуст нөлөөллийн эрчим 645 га дунд 800 м-т радиуст 146.1 га нөлөөллийн эрчим бага буюу аажмаар буурч байна.

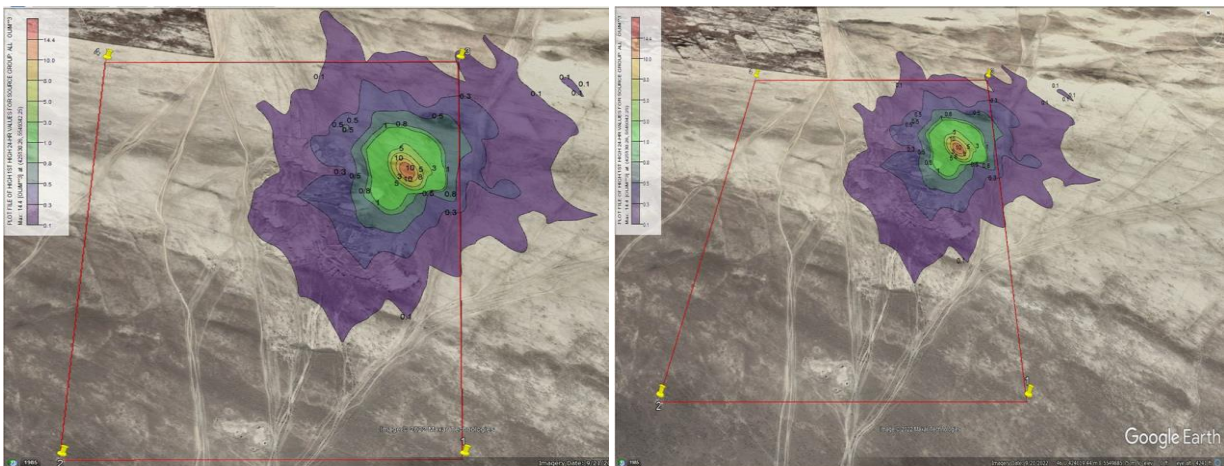
Төслийн нийт үйл ажиллагаанаас Байгаль Орчин, Ногоон Хөгжлийн сайдын 2014 оны 4 сарын 10-ны А-117-р тушаалаар “Байгаль орчны стратегийн болон хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлал”-ыг баталсан. Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээг тогтоох, түүний тооцооллыг хийх аргачлалыг тус аргачлалын 3-р хэсэгт заасны дагуу нөлөөлөл буурах функц ашиглан нөлөөллийн эрчим, орон зай, цаг хугацааны тархалтыг давхцуулан зураглахад төсөл хэрэгжих талбайгаас 300м радиуст нөлөөллийн эрчим 284 га хүчтэй, 500м радиуст нөлөөллийн эрчим 645 га дунд 800 м-т радиуст 146.1 га нөлөөллийн эрчим бага буюу аажмаар буурч байна. Төслийн үйл ажиллагаанаас үүсэх гол агаар бохирдуулагч болох тоос, тоосонцрын орчинд нөлөөлөх, нөлөөллийн цар хүрээг AERMOD VIEW 8.9.0 программ хангамж ашиглан тооцоход:

Уурхайн ухаш. Уурхайн олборлох үйл ажиллагаа буюу хөрс, хуулалт ачиж тээвэрлэх, ухаш зэргээс үүсэх тоосжилт гол тоосонцрын эх үүсвэрүүд юм. Ухаш олборлолтоос үүсэх нийт тоосжилт уурхайн бүсэд орчны төвшинг жилийн дундаж агууламжийг $0.9-46 \text{ мкг/м}^3$, PM10 тоосонцор $0.6-61.6 \text{ мкг/м}^3$ нэмэгдүүлж байна.

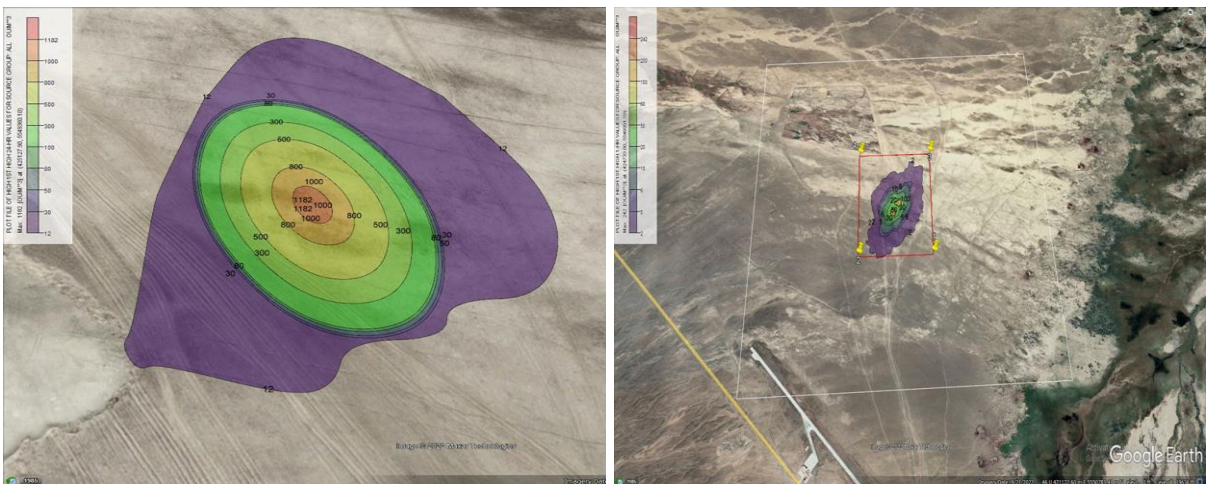
Уурхайн нийт үйл ажиллагаанаас үүсэх тоосжилт. Уурхайн бүх эх үүсвэрээс үүсэх агаар бохирдуулагчийн орон зайн тархалтаас үзэхэд уурхайн бүсэд буюу олборлолт тээвэрлэлт явагдаж байгаа хэсэгт нийт тоосонцрын жилийн дундаж агууламж $0.6-61.6 \text{ мкг/м}^3$ байна. Уурхайн үйл ажиллагаа явуулж байгаа хүрэнээс гадна уурхайгаас үүсэх тоос, тоосонцорын хэмжээ агаарын чанарын стандартынн хэмжээнд байна.



Зураг 6. Ухаш олборлолтоос үүсэх PM10 тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м^3



Зураг 7. Ил уурхайгаас овоогоос үүсэх TSP тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м^3



Зураг 8. Ухаш олборлолтоос үүсэх PM10 тоосны жилийн дундаж агууламжийн тархалт, мкг/м^3



Байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд төслийн үйл ажиллагааны зүгээс үзүүлэх нөлөөлийг матрицийн болон магадлан жагсаах аргаар нийт 43 нөлөөллийг тооцсон. Тэдгээр нөлөөлүүдийн 8 буюу 36% нь бага, 7 буюу 28% нь дунд, 5 буюу 23% нь их байгаа бол 3 буюу 12% нь маш их нөлөөллийн үнэлгээний зэрэгт хамрагдаж байна.

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм. Увс аймгийн Түргэн сумын нутаг "Цагаан хөшөөний адаг" төслийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн мөрдөн ажиллах байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг "Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай" Монгол Улсын хууль, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 04 дүгээр сарын 10-ны өдрийн А-117 дугаар тушаалын "Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх аргачлал"-ын дагуу, байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний үр дүнд тулгуурлан боловсруулав. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь:

1. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө
2. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдэнэ.

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө

Энэхүү байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө /БОХТ/ нь төлөвлөж буй төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, хүн амд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээнүүдийг шаардагдах хөрөнгө зардал, хугацаа, давтамж, баримтлах дүрэм журам, стандартуудын хамт нэгтгэн үзүүлж буй төслийг хэрэгжүүлэгч "Нэтэнт" ХХК -аас заавал хэрэгжүүлж, мөрдөж ажиллах ёстой баримт бичиг юм. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай Монгол Улсын хууль, БОАЖЯ-наас гаргасан ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтэд заасан шаардлагын дагуу боловсруулсан болно. Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг холбогдох журам, ерөнхий үнэлгээгээр тавигдсан шаардлагын дагуу урьдчилсан байдлаар тодорхойлж тусгав. Эдгээр зардлууд нь байгаль орчныг хамгаалах ажлын шууд зардлууд бөгөөд түүнтэй холбогдон гарах бусад зураг төслийн буюу туслах чанарын ажлуудын зардал ороогүй. Энэхүү төлөвлөгөөнд тусгасан байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээнүүд нь зөвхөн "Нэтэнт" ХХК -аас "Цагаан Хөшөөний адаг" төслийг хэрэгжүүлэхэд зориулагдсан болно. Төслийн төлөвлөлтөд өөрчлөлт оруулах бүрд төлөвлөгөөнд нэмэлт тодотгол хийлгэж байх шаардлагатай. Мөн энэхүү БОХТ-ний ихэнх хэсэг Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөртэй нягт уялдах бөгөөд төслийн хэрэгжилтийн бүхий л хугацааны туршид газрын доорх ус, агаар, хөрсний чанар, ургамалжилт, амьтны аймагт гарч байгаа өөрчлөлтүүдийг тухай бүрт нь шинжилж, холбогдох арга хэмжээг жил бүрийн байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх төлөвлөгөөндөө тусган хэрэгжүүлж байх шаардлагатай. БОХТ-ний хэрэгжилтийн талаарх тухайн жилийн хяналт, үзлэгээр төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэр, түүний ойр орчмын нутаг дэвсгэр дэх бүх сөрөг өөрчлөлтүүдэд дүгнэлт хийх ажлыг байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлын үр дүнгүүдэд үндэслэн хийх, БОХТ-ний биелэлтийг дүгнэхдээ жилийн хяналт, үзлэгээр төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн



байгууллагуудын холбогдох хяналтын байцаагч нар, ард иргэдээс тавих шаардлага, хүсэлтийг хэрхэн хангасныг мөн авч үзэх ёстой. БОХТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн жил бүрийн тайланг тухайн оны 12 сарын 01-ний дотор БОАЖЯ-нд ирүүлж, орон нутгийн засаг захиргааны

Д/д	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	1 жилийн зардал
1.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	6.350.000
2.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	5.000.000
3.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5.	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1.100.000
6.	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	270.000
7.	Удирдлага зохион байгуулалт	-
Нийт		12.720.000

байгууллага, нутгийн оршин суугчдад танилцуулж, тэднээр хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулах шаардлагатай.

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь дараах хэсгүүдээс бүрдэнэ. Үүнд: Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ (агаарын чанар, гадаргын болон газрын доорх усны нөөц хөрсөн бүрхэвч, газрын хэвлий, ургамлан нөмрөг, амьтны аймгийг хамгаалах, хуримтлагдах нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоогдсон арга хэмжээ болон тухайн орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн хөгжлийг дэмжихэд чиглэсэн арга хэмжээг тусган), нөхөн сэргээх арга хэмжээ (техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт), биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ, түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ химийн хортой болон аюултай бодисын эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээ хог, хаягдлын менежментийн арга хэмжээ, орон нутгийн захиргаа, аймаг нийслэлийн байгаль орчны газар, мэргэжлийн хяналтын байгууллага, ажлын хэсгийн дүгнэлт, шаардлагаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах үйл ажиллагаа, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр орно.

Аймаг нийслэлийн байгаль орчны газар тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр хүлээн авсан талаарх мэдээллийг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний цахим мэдээллийн санд оруулж, хүлээн авсан тухайгаа төсөл хэрэгжүүлэгчийн бүртгүүлсэн цахим шууданд ажлын 5 хоногт багтаан хариу мэдэгдэнэ.

Улирлын чанартай ажилладаг уурхайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг техник болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүнг талбай дээр бодитоор нь үнэлэх, хэмжилт хийх боломжтой нөхцөлд зохион байгуулна.

Хөрөнгө санхүүгийн эх үүсвэр: Жил бүрийн санхүүгийн төлөвлөгөөний байгаль орчны болон ажиллагсдын эрүүл мэндийг хамгаалах арга хэмжээний зардалд тусган зарцуулж байх шаардлагатай. Төлөвлөсөн зардлын хэмжээ нь тухайн жил бүр харилцан адилгүй тогтоогдох боломжтой тул тухай бүрт нь тодруулга хийж шинэчлэн тооцно.

Тухайн жилийн БОМТхэрэгжүүлэх нийт зардалд урьдчилсан байдлаар 12 сая 720 мянган төгрөг төсөвлөв.



Нэгэнт ХХК-н "Цагаан хөшөөний адаг" нэртэй шаврын орд ашиглах, тоосго үйлдвэрлэх төслийн
2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг (мян.төг),	Нийт зардал (мян.төг)	Хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаар орчин							
1	Тээвэрлэлтэнд явж буй машинуудаас ялгарах хорт бодисуудаар орчны агаар бохирдох	Төсөлд хэрэглэгдэж буй тээврийн хэрэгслүүдэд стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийж түүнд нийцүүлнэ	Уурхайн үндсэн машин механизм- 4 ш, бусад машин-5ш жилд дунджаар 118 тн түлш ашиглана. Жилд 36 кг хорт хий ялгарахаар байна. Засвар үйлчилгээг тогтмол хийх, үзлэгт оруулах	9*60.000	520.000	2023 он 7-р сар	Агаарын ба агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, Монгол Улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд (MNS 5013:2003 бензин хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид, MNS 5014:2003 дизель хөдөлгүүрээс ялгарах бохирдуулагчид) MNS4585:2007 (Агаарын чанар, Техникийн ерөнхий шаардлага)
2		Уурхайн машин механизмуудын янданд шүүлтүүр тавина /TWCAT002,TWCAT0061 маркийн шүүлтүүр/	Төсөлд ашиглагдах 4 техник тоног төхөөрөмжид	4 * 58,000 = 232.000	232.000	2023 он 8-р сар	
4	Шавар шигших, холих, шахагч машин, туузан дамжуулагч зэргийг үйлдвэрийн битүү орчинд хийх, тоосжилт	Нарийн ширхэгт тоос барих шүүгч байршуулах	Тоног төөхөрмжийн хэсэг	1.000.000	1.000.000	2023 он 10 сар	ХАБЭА тухай хууль
5		(Хурдны хязгаарын тэмдэг, тэмдэглээ байрлуулах, тээврийн хэрэгслүүдэд байрлуулсан GPS-ийн мэдээнд хяналт тавих)		11*150.000=1650.0	1.650.000	2023 он 11 сар	
6	Ажилчид болон нутгийн иргэдийн эрүүл мэндэд нөлөөлөх	Хог хаягдал болон үнс тээвэрлэхдээ асгарах, тоосрохоос хамгаалсан хучлагатай байх	Тээвэр	Үйл ажиллагааны зардалд тусгана			
		Хэсгийн дүн:			3 402.000		
Хөрсөн бүрхэвч							



Нэгэнт ХХК-н "Цагаан хөшөөний адаг" нэртэй шаврын орд ашиглах, тоосго үйлдвэрлэх төслийн
2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

1	Ажилчдын ахуйн хүрээнд үүсэх 5400 кг/жил хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Хатуу хог хаягдал, ахуйн хог хаягдлыг эмх цэгцтэй хадгалах, төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх	Төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэнэ	500.000	500.000	Жилд 2 удаа	Хог хаягдлын тухай хууль
2	Авто засварын хөрсөн бүрхэвч түлш, тос тосолгооны материалаар бохирдох	Хатуу хучилттай болгох, Машины техникийн үйлчилгээ, засварыг тусгай бэлтгэсэн талбайд явуулж хэвших	Шатахуун түгээх, засварын хэсэг	1.800.000	1.800.0	2023 он	MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
3	Үерийн усаар үйлдвэрийн талбай угаагдаж хог хаягдал, шатах тослох материалаар хөрсөн бүрхэвч бохирдох	Нам доор хотгор, хуучин голын сайр бүхий газар учир далан, хамгаалалт, ус зайлуулах суваг зэргийг иж бүрэн хийх шаардлагатай.	Үйлдвэрийг талбайг тойруулж	- Олборлолт эхлэхээс өмнө			
6	Энгийн ариун цэврийн байгууламжаас хөрс болоод гүний ус бохирдох	Байгаль орчинд халгүй зориулалтын (ариутгах, цэвэрлэх боломжтой) ариун цэврийн байгууламж барих	Ажилчидын байр, үйлдвэрийн байр	-	-	Төслийн эхэнд	MNS 5924:2015 70114665
				2 300 .000			
Гадаргын ус							
1	Ахуйн болон технологийн хэрэгцээний усыг хяналтгүй ашигласан нөхцөлд усны нөөц хомсдох аюултай.	Ус ашиглах дүгнэлтийг жил бүр мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулах, ашиглах усны эх үүсвэрийг тоолуураар баталгаажуулж, тоолуурын заалтаар усны төлбөрийг цаг хугацаанд нь төлж байх.	Ашигласан хэмжээгээр	1м3-959.040	959.040	2023 он 12 сар	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Усны тухай хууль -ЗГ-ын 2009 оны 351 дүгээр тогтоолын хавсралт-Ус ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээ Усны тухай хууль, 30-р зүйл. Ус ашиглагчийн үүрэг, ус ашиглагчид тавигдах шаардлага.
2	Технологийн хэрэгцээнд 2025 м3 ус ашиглах ба Хаягдал ус гарахгүй, ахуйн хэрэгцээнд 27.2 м3, усалгаанд 4164 м3 ус ашиглана.	Ус ашиглалтын гэрээг орон нутгийн болон бусад холбогдох байгууллагатай хийх Усны нөөц ашигласны төлбөрийг тогтсон хугацаанд нь төлөх					

Ургамлан бүрхэвч							
1	Нийт 64.4 га талбайн ургамлан бүрхэвч устана.	Стандартын дагуу нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ авах	Лицензийн талбайд	Билогийн нөхөн сэргээлтийн зардалд тооцогдсон			“Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах, Техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 5918: 2008 стандарт
2	Тоосжилтоос үүдэлтэй ургамлын амьдрах чадвар муудах	Тоосжилтыг сааруулахын тулд тухайн орчинд хамгийн сайн ургах чадвартай мод бут сөөг болон таримал олон наст ургамлыг стандартын дагуу тариалах-уурхайн кэмп-1 га		Билогийн нөхөн сэргээлтийн зардалд тооцогдсон			
Амьтны аймаг							
1	Жижиг хөхтөн амьтдын амьдрах орчин устана.	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг төлөвлөгөөний дагуу хийж гүйцэтгэх	ДЦГ-н талбайд				6-р бүлэг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө
2	Ил задгай хаясан хог хаягдал нь салхи болон үерийн усаар Увс нуурт орж амьтдыг хордуулах	Хог хаягдлын битүү зориулалтын цэг байгуулах	-	-			Хог хаягдлын тухай хууль
ХАБЭА хүрээнд хийгдэх ажил							
1	Уурхайн олборлолт, техник тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагааны улмаас дуу чимээ ихээр үүсэж ажилчид болон нутгийн иргэд дуу чимээний нөлөөнд өртөх	Дуу шуугианы хэмжилт (1 цэгт дууны түвшин хэмжигч NL-04 багажаар) хийнэ. БОШТЛ, “ОС МТ” ХХК зэргээс түрээслэвэл түрээсийн зардал нэг удаа 30000 төг	Лицензийн талбайд	30,0 төг * 3 цэгт * 4 удаа = 360,000 мян.төг	360.000	2023 он	MNS ISO 226:2003 дуу чимээ-хэвийн норм-түвшний хэмжээ
2	Ажилчид осол аварга өртөх, ажлын байрнаас үүдэлтэй өвчинд нэрвэгдэх,	Ажилтанг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулж, яаралтай тусламжийн эмийн санг бүрдүүлж, байрлуулна.	Үйлдвэрт 32 ажилтан /Уурхайн тогооч нарийг/	55.000*32	Ирэх жилд оруулахаар төлөвлөсөн	жилд 2 удаа	Монгол улсын эрүүл мэндийн сайдын тушаал Дугаар А/145



Нэтэнт ХХК-н "Цагаан хөшөөний адаг" нэртэй шаврын орд ашиглах, тоосго үйлдвэрлэх төслийн
2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө

3	халдварт өвчин тархах	Ажлын онцлогт тохирсон ажлын хувцас хамгаалах хэрэгслээр хангах	Үйлдвэрт 12 ажилтан	24.000*32=384 000	288.000 5702000	Жилд 1 удаа	Ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгслийн үлгэрчилсэн жагсаалт
					6 350.000		
Дүйцүүлэн хамгаалах							
	Дүйцүүлж хамгаалах чиглэлээр хийх ажил	Нутгийн иргэдэд хөв цөөрөм байгуулах тухай ухуулга, суртчилгаа, байгаль орчны сургалт зохион байгуулах, хөв цөөрөм байгуулах газрын судалгаа хийх, хөв цөөрөм байгуулах байгууллагатай гэрээ хийж, урьдчилгаа төлбөрийг төлөх	Ашиглалтын талбайн орчинд	5.000.000	5.000.000	2023 он 11 сар	МУ-ын шадар сайд, БОАЖЯ-ны сайд, УУХҮ-ийн сайд, Хууль зүй дотоод хэргийн сайд нарын 2020 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн Нөхөн сэргээлтийн нэгдсэн арга хэмжээ зохион байгуулах 167,А/698,А/336,А/242 хамтарсан тушаал
					5.000.000		

4. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Байршил	Давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг	Нийт зардал	Баримтлах стандарт аргачлал
Агаарын чанар							
Агаарын бохирдлын цэгэн эх үүсвэр болох агаарын чанарын бүх үзүүлэлтээр хянах /жишээ нь PM 10, TSP, SO ₂ , NO ₂ , CO г.м/	Мг/м ³	Үйлдвэрийн дотоод орчинд	Жилд 1	Агаарын бохирдлын цэгэн эх үүсвэрийг хяналтын хэмжих горимоор хийх	45*2	90000	Дээжлэхдээ MNS 4585:1998, MNS:3384:1982 MNS:4048:1988–г баримтлах
Ажлын байрны агаарын найрлага, тоосжилт чийгшил, дуу чимээг хэмжих арга хэмжээ авах	Мг/м ³	Ажлын байранд	Жилд 1	Ажлын байранд эрүүл ахуйн хэмжилт шинжилгээ хийх	30	30000	MNS(ISO) 4227:2002 MNS 5585:2008 агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэмжээ техникийн шаардлага MNS 5002:2000
Хөрс							
Хөрсний бохирдол, хүнд металл ялзмагийн агууламж, рН, давсжилт, чийгшил, NO ₃ -N, P ₂ O ₅ , K ₂ O, рН, нийт азот, нийт фосфор	%, dS/m, мг/100г, см,	Баяжуулах хэсэг Хогийн цэг 2020,2021,2022 оны дээж авсан цэгт	Жилд 1	Хөрсний хяналт шинжилгээг хөрсний дээж авах стандартыг баримтлан авах	Агрохими- 25, хүнд метал-25	50000	MNS:3297:1991 “Ариун цэврийн тухай” хууль:7-р зүйл: 7.4, 7.5 MNS 3473:1983 MNS 3297:1991 MNS 4288:1995
Усан орчин							
Гэдэсний бүлгийн нян, салмонел, Кальци, магни, аммони, нийт төмөр гм	Мг/л м ³	Ундны усны эх үүсвэрт	Жилд нэг удаа	Ахуйн болон технологийн хэрэглээний усанд тохирох эсэхийг шалгах	50.0	50000	MNS 9308:1998 MNS 19250:2017 MNS 4496:1997
Усны түвшин	Метр	Уснымониторингийн 4 цэгт	Жилд нэг удаа	Дахин цэвэршүүлэх, шүүх шаардлагатай эсэхийг хянах	50.0	50000	MNS (ISO) 4867:1999 Усны чанар. Дээжийг боловсруулах, хадгалах зөвлөмж
Байгаль орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрт зарцуулах /урьдчилсан байдлаар/ тооцсон зардал					270.000		



5. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Хог хаягдлын талаар хийгдэх ажлууд	Хариуцах эзэн	Зарцуулагдах зардал мян.төг	Дагаж мөрдөх журам, арга аргачлал	Шалгуур үзүүлэлт
Уурхайн орчинд 5400 кг/жил хатуу хаягдал гарна.	Ахуйн шингэн болон хатуу хог хаягдал хаях цэгээ Түргэн сумын засаг даргаар тогтоолгоно.	Байгаль орчны ажилтан	-	MNS5344:2011 ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага	Түргэн сумын засаг даргын захирамж байна.
Агаар, ус, хөрсийг бодхирдуулна	Уурхайд хатуу хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг барих, хогийн савуудыг байршуулах		1.000.0		Ахуйн бохир ус жилд- 12 м ³ Ахуйн хог хатуу хаягдал- 5400 кг/жил
Хүний эрүүл мэндэд нөлөөлнө. Үүнд: Сүрьеэ, гэдэсний халдварт өвчин, боом, татран зэрэг өвчин тархах нөхцөл бүрдэнэ.	Хатуу хог хаягдлыг ангилан 2 догч түүхий эд авах газарт хүргэх. Жишээ нь аккумулятор, хуруу зай, машины дугуй, хуванцар сав	Үйлдвэрийн дарга	-	Хог хаягдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга	Гэрээ байгуулсан байх. Үүнд: Авто машины дугуйг резинэн хавтан үйлдвэрлэдэг компанид өгөх. www.mongolrubber.mn
Хатуу хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүйгээс орчин бохирдох	Хог хаягдлын хор уршиг, ангилан ялгах талаар ажиллагсдад сургалт явуулах, хог хаягдлын мэдээллийн сангийн бүртгэл хөтлөх	Үйлдвэрийн дарга	100,000	100,000	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд
	Хаягдал ажилласан тосыг тусгай саванд цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт өгөх	Үйлдвэрийн дарга	-	Хэрэглээний хэмжээгээр	
	Нийт		1.100.000		

6. ЗУРГАА. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавихыг үйлдвэрийн дарга болон технологийн мэргэжилтэнгүүд хариуцан ажиллана. Доорх ажлуудыг компанийн захирал тушаал гаргаж баталгаажуулна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Хийгдэх ажил	Урьдчилан тооцсон төсөв, хуваарь, мян.төг	Холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандарт
1	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг /хог хаягдлыг багасгах сэдвээр/ жилд нэг удаа зохион байгуулах, холбогдох аймгийн байгаль орчны мэргэжилтэн, нартай харилцан холбоотой ажиллах	6-р сард	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31.1.6 БОНБУ тухай хууль
2	Хог хаягдлын талаар иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүргийг биелүүлэх	-	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйл
3	Халдваргүйжүүлэлт, шавж устгал, мэрэгч устгал хийлгэх	-	Хувийн мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх MNS5161;2002
4	Байгаль орчин аялал жуулчлалын яаманд дараагийн жилийн БОМТөлөвлөгөөг хянуулах, хэлэлцүүлэх, батлуулах	12 сарын 1- ний дотор	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам
5	Аймгийн байгаль орчны газарт БОМТ, биелэлтийн тайланг танилцуулж, дүгнүүлэх	11 сарын 1- ний дотор	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам
6	Үйлдвэрийн хашаанд болон орчны бүсэд (500м зайд) хавар, намрын их цэвэрлэгээ хийх	5, 10 сард	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль
7	* Мод тарих үндэсний өдөр болон * Дэлхийн усны өдөрт зориулж байгаль орчныг хамгаалах чиглэлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах	4, 10 сард 3-р сарын 22	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль



7. ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл ба археологийн олдвортой газар байхгүй. Төслийн хэрэгжилтийн явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн Түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж төслийн үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсооно.

8. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСЭД ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ

БОМТ-г хэлэлцүүлэх оролцогч талууд	Тайлагнах хэлэлцүүлэх хэлбэр	Агуулга	Хугацаа	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар
Багийн иргэд	Багийн иргэдийн төлөөлөлийг үйлдвэрийн талбайд хүлээн авах	Төслийн үйл ажиллагаа болон байгаль орчныг хамгаалах, сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр хийгдэж буй ажил	Жилд 1 удаа	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах талаар санал авах, шинэлэг санал, санаачлага	Компанийн байранд